

Abonnement pour un an:

300 piastres

Edition spéciale 300 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

15 Mai 1925—No 180

اجتهاد

فلسفی . اجتماعی . ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]

تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون

۳ ، اعلا کاغذلیسی ۵ لیرادر .

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلندہ « اجتهاد نھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمینچی سنہ

نومرو ۱۸۰-۱۵ مایس ۱۹۲۵

سیاست و اقتصاد

محری یوسف آقچوره

تحلیل صیره سی «عمده لرمزه دائر» عنوانی بر قونفرانسه کلدی ؛ یوسف بک بونک باشنده (دولاپاليس) حقیقتندن بحث ایدیور، اعتراف اولدن بیان ایدیور که سویله یه جککری دولاپاليس حقیقتلری در. اشتغالی معلومی اعلام اوزهرینه در. فی الحقیقه، یدی سکیز صحیفه بو نییلدن سوزلرله طولمشدر . یعنی بتون بو صحیفه لر صقیاسه آنجاقر قاچ دامله عصاره آلینه بیلیر؛ بو عصاره دنک بولوندینی صحیفه لر صوگ سوزلرینه عاندر . تثلیث قوا ، توحید قوا مسئله لر اولدوقچه ارشادکاردر . «تو بن قوا» نك هریردن اول انکله رده موجود اولش اولدیغی مشهور (مونته سکیو) قید ایتمشدی ؛ یوسف بک ده بونقطه یه اشارت ایدیور .

فقط کاشکی یوسف بک ، (مونته سکیو) یی بر اقصه ایدی ده Boutmy یی آله آلسه ایدی . (انکلیز قومی) اسمیله تورکجه بوندن اون یدی سنه اول ترجمه و نشر ایتدی کمز بو کتاب انکله رده دولتی مه قانیز ماسنک نه وناصل اولدیغی پک منور بر کوزله کورمش و کوسترمشدر . بونلرک اوزهرندن قایاراق کچدی کدن صوکره یوسف بک صاغلام بر وضعیت آلاراق « فقط افندیلر اصل مهم اولان جهت موجود ملت لک تشکیلات اساسیه قانونرینی تحلیل ايله نظری بر نتیجه یه واصل اولماق دکدر ؛ بوکی مسائله بر نظریه یی، مجرد اولاراق قورمقله غایه یه یتیشلمش اولماز ، غایه بودکدر . غایه معین شرائط دائر ه سنده معین بر ملتک منافعه نك موافق بر نظریه یی بولمق واونی حیانه تطبیق ایتمکدر» دیور . بوراده ینه معلومی بیلدیریور، فقط نه قادر تکرار ایدیلسه آز اولان بر حقیقت اداره و اجتماعیه یی سویله یور . انجیلک «جمعه ایرته سی انسانلر ایچون در ، انسانلر جمعه ایرته سی ایچون دکدر » مثانی تام محلنده ضرب ایدیور . یوسف بک برادر مزک نه دیمک ایسته دیکی تفرس اولونیور . پک حقلی اولدیغی ده بارزدرد .

یوندن صوکره (ملیت و معیشت) عنوانی بر مقاله

کلپور ، بومقاله ده تورک ملیت جریاننک ناصل دوغدیغی شرح اولونیور . « بو جریانی دوغوران ، دیور ، ظن ایتمک که اوچ بوچوق نشر یاندر ؛ خایر ! ملیت جریانی دوغوران ک موثر عامللر عوامل اقتصادی اولمشدر » مألنده جمله سی بتون مقاله نك اجمالی بزه پیشین ویریور . بومنان پک مهم در هر حلد شیمدی یه قادر کوزدن کچر دیمکیز مقاله لرک ک جانلایدیر . و بونک بیوک بر قسمی عیناً آلماق المدن کیز :

«عثمانی امپراطورلنی ، ایکی بچق عصر اول ، خیلی آهنگدار بر منظومه اقتصادی ایدی . اسباب مختلفه نك تأثیری آلتنده ، موازنه موجوده بوزولدی : ۱۳ نجی عصر هجریدن اعتباراً أوروبا سرمایه سی ، ممالک عثمانیه یی استیلا یه باشلادی ؛ بو مستولی قوتلرک پیشدارلری تبعه غیر مسلمله ایدی . أوروبا سرمایه سنه طایانان رعایا ، آرقه سننده کی قوه کلیه ایله برابر ، بالخاصه شهرلرده مالی و تجاری حاکمیت اقتصادی یی اله کچیرمک موازنه موجوددی تماماً اخلاص ایتدی . قاپیتولاسیونلر ، مستولیلرک عادنا استحکاماتی کی ایدی ؛ آحیقدن تعرض موفقیت تأمین ایدمینجه ، همان اونلرک آرقه سنه تحصن ایدیورلردی . هیچ بر تعامله مستند اولمایان حمایه بدعتی، تبعه عثمانیه دن بر قسمک اجنبی پساپورطی ایله غیر مسئوللکنی تأمین ایتمشدی .

آرتق مسلمان تورک تبعه نك تأمین حیانت و معیشتی طوپراقله مأموریته انحصار ایدر کبی اولمشدی ؛ املاک ، عمار ، حقنک صاحبیلرله ، چفتجیلردن ، طوپراق رنجبر و ایرغادرندن غیر یسی ، مأمورلغه ، یعنی آیلقلی دولت عمله لکنه کیریوردی . کایری اصحابی طوپورامایان سربست صنایعه انتساب ایدنلرده واردی . فقط کیت کیده بو ساحه لرده دخی تبعه غیر مسلمله ، تبعه مسلمیه یی ، بالخاصه تورکاری تضییقه باشلادی ؛ هله مأموریتلرک استحصالاته ویا اجانیله علاقه دار اولان شعباتنه پک کوز دیکورلردی : نافع ، تجارت ، زراعت و خارجیه نظارتلرینک بر خیلی قولتوقلرینی ضبط ایتدیلر . رسماً دولت بانقه سی و عثمانی شرکتلری عداولنان مؤسساتک یازی وقونوشمه لسانی ، یپانجی بر لسان اولدقدن باشقه

حتى سابق وطنداش لرینك محكومى ، ایرغادى ، ا- - پیری اولماق ایچون ، حر ، مستنقل یالکیز - یاسه دکل ، اقتصاد آده حر و مستنقل بر ملی تورکیه دولتی تاسیسنه ، تاریخاً مجبور ایدیله و بو ، بوکون - یاسه بر امر واقعدر . شیندی ایجاب ایا رکه ، تورکارک جهلبی ، متحداً و یک - جوق چالیشرق . بوملی دولتی اقتصاد آده ، دیگر بعض دولتلر درجه سنه کتیر سینلر . و آنجق بوسایدده درک تورکیه دولتنک اقتصادجه استقلال و حریتی ، ترکیه خلقنک ده معیشتجه وسعت و رفاهی تأمین ایدلمش اوور .

یوسف بک کتانبک تحلیلی کلامک نسخه مزده ختامه ایره جکدر
عنه الله جودت

عقل سلیم

بحرری راهب مهلیه

۵

مبحث ۱۶ - اللهک موجودیتی اثبات ایدیلده مشدر .
بتون معلومات بشریه آز چوق تنور و تکمل ایتدی .
هانکی شئامت اثری اولاراق اللهه عائد علم هیچ بر زمان تنور ایدمه دی ؟ اک متمدن ملتیر ، اک درین متفکرلر بو خصوصده اک وحشی ملتیر و اک جاهل هودوکارله عینی سویدده درلر . حتی مسئله یاقیندن مشمول نظر ایدیلر . سه ، اللهه عائد علمک ، برطاقم قورونتور و ابراهملر تاثیرله داها زیاده مظللمش مش اولدینی کورولور . شیمدی یه قدار هر دین آنجاق ، « منطق » ده مدعی دلیل اتخاذ ایتک خطاسی Pétitions de principe دینیلن شی اوزده رینه مؤسس بولونور . باد هوادن فرض ایدر و متعاقباً اعمال ایتدیکی فرض لرله اثبات ایدر .

مبحث ۱۷ - الله بر روحدر دیمک هیچ برشی دیمه مک ، هیچ برمهنا افاده اتمه مک ایچون سوله مکدر .

مه تافیزیکلشدیره ، مه تافیزیکلشدیره ، (یعنی مافوق الطبیعه اوصاف ویره ویره) اللهدن تام بر جن [روح] Pur esprit یاپدیلر . فقط بوسایه ده یکی الهیات ، وحشی لرك الهیاتندن داها ایله ری بر آدیم آتدی ؟ وحشی لر دنیانک خداوندی اولاراق بر « بیوک جن [بر روح] Grand esprit » طانیرلر ، بتون جاهلر کی ، وحشی لر حقیق سبیلرینی تعیین ایتمه لرینه عجمیلکری مانع اولان

صایدیغ نظر تریلر ارکان مأمورینی ییانجی دیبله قونوشمه یی ده قولا ی بولورلردی ؛ حتی تقیرلرک . راپرلرک بیه بر قسمی تورکجه یازیلمازدی ، فرانسزجه یازیلردی . . . متوفی خارجه نفازتت غالباً صوک دمنه قدر دوسیه جزو دانلری اوسته اجنبی اسانیله باصیلمش ایتکتیر یاشدیریلوردی ! . .

اقتصادی موازنه نك كندی علمنده بوز ولدیغی تورک طویمامایی قابل دکلدی ؛ چونکه کوندن کونه معیشتی طارلاش-یوردی : دیگر وطنداش لرینک کوندن کونه رفاهلرینک آرتدیغی ده تورک کوروردی . بو بویه دوام ایدرسه ، کونک برنده تورکک دیگر عناصرک محکومی ، یالکیز اقتصاد اکل ، سیاست ده محکومی اوله جنی آشکاردی . ذاتاً نه رعایا ، نه ده آرقه طامادقلری ییانجیلر ، بونی کتمه لزوم کورمیورلردی : عثمانلی امپراطورلنی تقسیم اولنه جق امپراطورلرک غیر تورک اکثریتله مسکون اقسامی قوپاریلوب آریله جق ، تورکارک اکثریت تشکیل ایتدکاری قسم ایسه ، اقتصاد آده متری اولان روم وارمنیلر آره سنده بولونه جک دیورلردی . حرب عمومی ظهور ایتدین ، ده بالمان محارباتی اشناسنده بو یوله کی نشریاتی ، حتی استانبولک غیر تورک مطبوعاتنده بیه کوروب او قیوردق . . .

نهایت تورکده کندی طوپلادی ، کندی مملکتنه اقتصاد اصحاب اولمازسه ، دیگر عناصرک محکومی اوله جنی آکلادی . اقتصادجه قوی اولادن ، حرثی و سیاسی استقلال لرك قابل اوله میه جغنی درک ایتدی . تورکک یالکیز دماغندن دکل ، دماغ و معدنه سندن کابن بوضرورت ادرا کدر که ملیت فکری ، ملیت جریانی احداث ایتمش و سرعتله ترقی وانکشاف ایتدیر مشدر .

اقتصادی نقطه نظر دن باقیلیرسه ملیت فکری ، درد معیشت ، ادامه حیات ، ادامه نسل آرزوی طبیعی سنک مولودندن بشقه برشی دکلدر .

ملیت فکری ، ملیت جریانی ، تکامل ایدده ، ایده دیگر اسباب و عواملک ده تاثیرله ، بوکونکی ملی تورکیه دولتی حالنده تجسم ایتشدیر . تاریخه انتقال ایدن سلطنت عثمانیه ده ساکن تورکارک جهلسی هر درلو فکری ، مفکوره وی اسبابدن صرف نظر ، صرف یاشایه بیلیمک ، ییانجیلرک ،